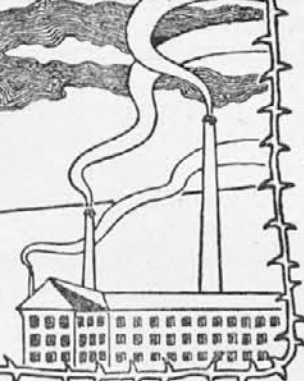

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3—
pololetna . . . „ 1-50
četrtnoletna . . . „ 0-75
Posam. šte. „ 0-10

Štev. 16. V LJUBLJANI, dné 18. marca 1909. Leto IV.

KRŠČANSKO - SOCIALNI DELAVCI IN DELAVKE LJUBLJANSKI!

V nedeljo ob pol 10. dopoldne v S. K. S. Z. občnem zbor »Slovenskega katoliškega delavskega društva.

Ob 10. uri pa priredi Slovensko katoliško delavsko društvo javen društven shod z veleznanimivim sporedom.

Vabimo na obilno udeležbo!

Gorenjsko krščansko socialno delavsko politično društvo.

Shod na Savi.

Minulo nedeljo se je vršil na Savi v »Delavskem domu« dobro obiskan shod krščansko-socialnega delavstva, dasi so bile vse okoliščine take, da se je bilo bati, da shod ne bo dobro obiskan. Snežilo je, kakor da bi berači cunje trgali. Kljub temu je bila udeležba popolnoma dovoljna.

Shod je sklicalo in ga naznanilo oblastim »Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani«. Vodil ga je društven predsednik Moškerc. Poročal je na njem deželni odbornik dr. Pegan v dveurnem govoru o delovanju državnega in deželnega zbora. Bilo je to poučno predavanje. Govornik je razblinil s svojimi izva-

janji marsikatero laž, ki jih glede na delovanje poslancev S. L. S. širijo med delavstvom preljubeznivi nasprotniki krščansko socialnega delavstva. Predsednik se je v imenu zborovalcev zahvalil poročevalcu, ki je kršč. socialnemu delavstvu znan ne le kot govornik, marveč tudi kot zvest delavski prijatelj, kar je posebno pokazal ob zadnji splošni stavki kranjskega papirnega delavstva, ko je zastopal zelo veliko stavkujočih delavcev in delavk, ki so jih sodniji naznanili v službi prevneti orožniki.

Nadalje sta govorila še Moškerc in Čebulj o potrebi, da se gorenjsko krščansko socialno delavstvo tudi političsko združi. Sklenilo se je, da se izreče zaupnica državnim in deželnim poslancem S. L. S., osobito njenemu načelniku dr. Ivanu Šusteršiču, zahtevalo se je, naj se izpremeni državnozborski poslovnik, kakor se je tudi zahtevalo, naj se izpremene zastarela določila društvene in shodne postave v modernem smislu ter da se ustanovi »Gorenjsko krščansko-socialno delavsko političsko društvo« za radovljiški in kranjski okraj s sedežem na Savi.

× × ×

S shodom bi se ne pečali na uvodnem mestu, da ni sklenil, da se ustanovi »Gorenjsko krščansko-socialno delavsko političsko društvo« in da se ni zgodilo pred shodom nekaj, zakar mora zavzeti takoj odločno stališče slovensko krščansko socialno delavstvo.

Politiško društvo in političsko organizacijo danes nujno potrebuje naše gorenjsko krščansko socialno delavstvo. Razvoj naše krščanske socialne delavske organizacije je bil do zdaj na Gorenjskem tale:

Naše delavstvo se je združevalo že izpočetka slovenske krščansko-socialne delavske organizacije v izobraževalno-podpornih delavskih organizacijah. Imamo: »Slovensko katoliško delavsko društvo na Jesenicah«, »S. k. izobraževalno društvo na Javorniku«, »Društvo sv. Jožefa v Trziču«, »Delavsko bralno društvo v Kamni gorici«, »Katoliško delavsko društvo v Kropi«, tudi »S. k. izobraževalno društvo v

Križeh pri Trziču« ima precej članov-delavcev v svoji sredi.

Izobraževalni delavski organizaciji je sledila delavska gospodarska organizacija. Imamo »Delavsko konsumno društvo na Jesenicah« in »Delavsko konsumno društvo v Trziču« s podružnico v Križeh pri Trziču. Razšli sta se naši delavski konsumni organizaciji v Kropi in v Železnikih.

Izobraževalni in gospodarski organizaciji je sledila strokovna organizacija, ki je razširjena v jeseniškem in deloma v tržiškem delavskem okraju. Popolnoma izpeljana strokovna organizacija še na Gorenjskem ni. V tem oziru se mora strokovno združevalno delo z vso silo nadaljevati, da se strokovno združi še ono delavstvo, ki dozdej še ni strokovno združeno.

Ker je gorenjsko krščansko-socialno delavstvo bilo dozdej združeno po izobraževalnih, gospodarskih in strokovnih zvezah, je samoočebni umevno, da se je tudi po delavskih shodih predvsem govorilo o zadevah, ki se tičejo osobito izobraževalne, gospodarske in strokovne organizacije. Naravno, da se je zato nekoliko premalo gledalo na to, da se naše krščansko-socialno gorenjsko delavstvo izuri tudi v političkih bojih. To se je večkrat pokazalo. Naše delavstvo je sicer po časopisju dobro poučeno o perečih političkih vprašanjih, a ker ni bilo dovolj po shodih političsko vzgojeno, ni znalo vsak napad v sredstvih ne posebno izbirčnih socialnih demokratov in liberalcev na naša načela in na S. L. S. takoj odbiti. V tem oziru se po ustanovitvi nove krščansko-socialne gorenjske političke delavske organizacije gotovo izpremene razmere.

Sedež nove političke organizacije bo na Savi pri Jesenicah. Na Jesenicah biva na Gorenjskem največ delavcev. Zato pa popolnoma pravilno, da bo središče gorenjske krščansko-socialne delavske političke organizacije na Jesenicah! Pozdravljamo nameravano ustanovitev gorenjske krščansko-socialne delavske političke organizacije!

Spoštuj starše!

Izvirna povest.

(Dalje-)

Leopolda je pri teh besedah rdečica obila. sramota, da ne more dolga plačati in jeza radi nesramnega očitjanja mu besedo zapirata; ni mogel spregovoriti, le zaničljivo je pogledoval nasprotnika.

»No, ali ste me razumeli ali ne; saj sem vendar dovolj jasno govoril!« zarežal je zopet Martin.

»Prosim vas,« odgovarja Leopold, »ako se že mene ne usmilite, imetje vsaj potrpljenje z mojo bolno materjo!«

»Kaj me briga vaša mati, jaz nimam nobenega usmiljenja z ljudmi, katerim delo smrdi.«

»Molčite in bolj spoštljivo govorite o moji bolni materi!« odgovori mladenič.

Z zaničljivim smehom se zadere Martin: »S takim in enakim abotnim govorjenjem se ne plačuje najemščina, plačajte, ali . . .«

»Hudobnež,« mu seže Leopold v besedo, »mar nisi nikdar matere imel? Mar ne veš, kaj je otrok materi dolžan? Poberi se mi izpred

oči! Dovolj sem že prestal, da bi pa kdo mojo mater žalil in zaničeval, tega ne trpim, raje vse, še celo življenje darujem, nego da bi kaj tacega pripustil!«

»Glej no, fantalina, mesto plačila mi pa še grozi. Pa počakaj, midva bova kmalu obravnala. Plačaj mi najemščino, če ne, ti kmalu pokažem, kdo je gospod, ti ali jaz.«

»Hudobnež, poberi se iz sobe! Ako ne, se ti bo slabo godilo!« vpije Leopold razjarjen.

Med tem prepirrom se bolna žena težavno dvigne na postelji ter reče s prosečim glasom: »Leopold, radi mene se pomiri in pameten bodi. Kako nama bo Bog pomagal, ako ga boš tako žalil?«

»Ta hudobnež vas je tako zaničeval, da ne morem molčati!« odvrne Leopold.

»Akoravno me je razžalil, mu vendar radi Boga iz srca odpuščam. Mar ne znaš, kako nas naša sveta vera uči, da moramo svojim sovražnikom odpustiti, kakor je Kristus na križu hudobnim Judom odpustil; on je gotovo mnogo več trpel, neg mi dva. — Vi pa, ljubi Martin, odpustite mojemu sinu, če vas je razžalil, mlad je še in nespameten. Prosim vas, recite gospodu, naj še nekoliko časa počaka,

gotovo mu bomo vse natanko in pošteno plačali. Ako bi ne bila bolna, bi šla sama k njemu in ga ponižno prosila, da naj še en sam mesec potrpi.«

»Moj gospod hoče plačilo imeti in ne mara za vaše solze. Ako ne plačate najemščine, bomo vaše imetje prodali, vas pa v luknjo vtaknili.«

»Marija, moja ljuba mati, pomagaj!« vzdihovala je bolnica. »Ali sta vi in vaš gospod kristjana? Ali se ne bojita, da bi vaju Bog radi vajine trdosrčnosti in krutosti na veke zavrgel. Ne, ne, to ne more biti, imejte usmiljenje z nama; če bi mi ljubo dete zaprli, žalosti bi morala umreti!«

»O umrje se ne tako kmalu, kakor mislite,« odgovori Martin z zaničljivim smehom; mladi gospod pojde v ječo in vi sami boste v bolnišnici bolj postreženi nego doma. Pa naj bo že enkrat konec teh otročarij; gospod hoče najemščino imeti, torej plačajte, ker jaz se ne ukvarjam rad s takimi vlačugarji!«

»Koga imenuješ vlačugarje?« zavpije Leopold.

»Tebe in tvojo mater!«

(Dalje prihodnjič.)

Kako se morajo naznanjati shodi!

»Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani« je, kakor poročamo v uvodniku, priredilo dne 14. t. m. na Savi politički shod, in ga je sledeče naznanilo:

C. kr. okrajnemu glavarstvu v Radoljici. — »Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani« naznanja, da namerava prirediti v nedeljo, dne 14. t. m. v »Delavskem Domu« na Savi pri Jesenicah ob 3. popoldne javno društveno potovalno zborovanje. Prosimo, naj se naše naznanilo v smislu društvene postave vzame na znanje.

Na to naznanilo je odgovorilo c. kr. okr. glavarstvo v Radoljici sledeče:

K. k. Bezirkshauptmannschaft Radmannsdorf. Präs. am 11. März 1909. Z. 4947. Fasc. 16. 2. Abth. 13. Slovenskemu katoliškemu delavskemu društvu v Ljubljani s pozivom nazaj, glede na določila § 2 postave z dne 15. 11. 1867 drž. zak. št. 135 brzojavnim potom še sem naznaniti namen potovalnega shoda na Savi dne 14. t. m. ter njega vsprejeti, ker bi se sicer ne moglo notri stoječe naznanilo vzeti na znanje. C. kr. okrajno glavarstvo Radoljica, dne 11. 3. 1909. Podpis nečitljiv.

Društvo je sicer takoj brzojavilo glavarstvu, kar je zahtevalo, a ker je postopalo po mnenju društvenega predsedstva glavarstvo pravno pomotno, se je takoj vložila pritožba proti odloku na kranjsko deželno vladno, obenem je pa obvestilo društvo državnega poslance dr. Janeza Evangelista Kreka o zadevi. Dr. Krek je vložil z ozirom na odlok radoljiškega glavarstva interpelacijo v državnem zboru.

Malenkostna zadeva, bo rekel kdo. A stvar je ni tako malenkostna, kakor bi si kdo mislil. Shodi se morajo naznanjati, to določata društvena in pa shodna postava. Shodna postava pozna: a) ljudske shode, b) shode za povabljenе goste, c) shode pod milim nebom in obhode, d) shode volivcev. Ljudski shodi morajo biti naznanjeni po § 2. shodne postave pismeno najmanj tri dni poprej, naznanilo mora obsegati namen, kraj in čas shoda.

Radoljiško okrajno glavarstvo je zavzelo stališče, da spada nameravani društveni shod na Savi dne 14. t. m. pod določila § 2. shodne postave, prezrl je pa, da društveni shodi ne spadajo pod določila §§ 14., 15. in 16. društvene postave. Po § 14. društvene postave sme imeti vsako društvo svoje zbere javno. Toda kdor ni društvenik niti povabljen gost, ne sme se udeležiti razgovora v § 15. društvenega zakona je določeno, da je dolžno predstojništvo vsak društven zbor vsaj 24 ur poprej naznaniti in povedati, kje in kdaj bude zbor in, če ima biti javen, tudi to. Po § 16. društvene postave so kolka prosta naznanila o društvenih shodih.

Po razsodbi kasacijskega dvora z dne 11. aprila 1893, št. 4088, društveni shodi ne spadajo pod te določbe shodnega prava, marveč pod one društvenega prava. Dne 22. januarja 1892 je pa razsodilo državno sodišče, da shodi ki jih prirejajo društva, spadajo pod določila društvenega, ne shodnega zakona. Izreklo je tudi končno državno sodišče v razsodbi z dne 12. julija 1882, št. 192, da je društvo zavezano, da prijavi društvenega shoda čas in kraj ter ali je javen, ne pa tudi dnevnega reda.

× × ×

Navedeni podatki dokazujejo, da je postopalo radoljiško okrajno glavarstvo pravno pomotno, ko je od Slovenskega političkega delavskega društva v Ljubljani zahtevalo, da mora brzojavno naznaniti glavarstvu namen in spored shoda.

Nujna potreba je, da se izpremene zastarela določila društvene in shodne postave.

Državni zbor

zopet zboruje. Kakor znano, je zaključil zadnje državnozbornsko zasedanje Bienert zaradi obstrukcije čeških radikalcev. Med zaključitvijo državnozbornskega zasedanja je sestavil Bienert svojo novo vladno, ki ima v svoji sredi najzagrizenejše nasprotnike Slovanov. Ob sestavi nove vlade se je obnašal Bienert zelo nerodno. Prijazna mu »Reichspošta« je sama odkrito priznala, da je nastopal proti Jugoslovanom nedelikatno. A med tem, ko je preziral Bienert Jugoslovane in Čehi, so se pa združili Jugoslovani in Čehi, ter ustanovili opozicijsko »Slovansko enoto«. Vlada je poizkušala vse, da razbije združene Slovane. Celo celjski liberalni dnevnik ji je priskočil na po-

moč, a »Slovanska enota« je odločno izjavila, da hoče sicer zavzemati opozicijsko stališče nasproti vladi, noče pa obstrukcije. Vlada sama bi bila rada videla obstrukcijo, ker bi bila vladala s § 14., a pametna politika »Slovanske enote« je zblinila načrte vladnih Slovanov. Zdaj zopet zboruje državni zbor. Obstrukcije, ki so jo tako željno pričakovale vladne nemške stranke, ni. Pač pa »Slovanska enota« dobiva vedno več ugleda in vpliva pa moči. Vsa zbornica je glasovala za nujen predlog dr. Šusteršiča, načelnika S. L. S. glede na ustanovitev bosanske banke po Mažarih. Zbornica razpravlja zdaj o rekrutni postavi. Ob tej priliki je govoril državni poslanec S. L. S. Demšar. Koliko časa pa bo trajalo sedanje državnozbornsko zasedanje, ne znamo. Črni oblaki se kupičijo nad našo državo. Na vojsko proti nam se pripravljata Srbija in Črnagora, javna tajnost pa je, da obe mali državi hujska proti nam Rusija. Živimo zdaj v zelo resnih časih. Vsak trenutek lahko zaznamo, da se prične vojska in da se bo vojskovala naša država. Načeloma nismo prijatelji vojske, ker biagostanje ljudstva se more razvijati le v miru. Želimo, da se zlepa poravnava nasprotja med državami. A če pride do vojske, znamo, kaj smo dolžni, da storimo kot državi zvesti Slovenci. Če pride do vojske s Srbijo, znamo, da jo je izzvala sedanja pustolovska srbska dinastija in pa tista ruska neslovanska birokracija, ki bi rada izbrisala v vojski z Japonci dobljeni sramotni madež.

Tobačno delavstvo.

V nedeljo na shod »Slovenskega katoliškega delavskega društva v S. K. S. Z. Pričetek ob pol 10. dopoldne. Krščansko socialni delavci in delavke vsi in vse dobrodošli!

Korporalske manire so se pričele uvajati v naši tvornici zadnje čase sem. Nekdo menda še vedno misli, da ima opraviti s tistim delavstvom, s katerim je imel opraviti pred leti, ko še ni bilo organizirano in so »višji« sodili, da ima delavstvo zgolj dožnosti, nima pa nikakih pravic. Tisti nekdo, ki je pričel občevati z našim delavstvom po korporalskih manirah, naj zna, da je od takrat, ko so vladale v naši tvornici še soldaške navade, že poteklo precej vode po Veltavi in Labi in da se je med tem časom stanovsko združilo naše delavstvo. Stanovsko združeno zavedno naše delavstvo nikakor več ne trpi, da poizkuša nekdo uvajati stare čase nazaj, tiste čase, ko se je postopalo v naši tvornici z ljudmi tako, kakor postopajo s svojimi sužnji poglavarji afriških zamorskih rodov. Glavno, kar najodločneje zahtevamo, je, da se postopa z delavstvom tako, kakor to zahteva olika. Prav nič bi nekomu ne škodovalo, da vzame na svoje stare dni v roke Kniggejevo češko prestavo o občevanju z ljudmi in da prečita osobito tista poglavja, ki jih je gotovo že pozabil, ki govore, kako naj se moški obnaša nasproti ženski. Upamo, da bo ta naš poziv pomagal, če ne bo in če bomo dobili glede na to nove pritožbe, ne bomo nič več pisali, marveč sklicali bomo shod, na katerem bomo povedali več, kolikor smo danes napisali in skrbeli tudi zato, da se bo o tem govorilo ne pri glavnem ravnateljstvu, ne pri fanančnem ministertvu, marveč v državnem zboru. Korporalskih manir smo že do grla siti. Naša kritika znamo, ni vsem všeč, a kritike se mora vsakdo in tudi mogočni privaditi, kakor pravi pesem: Temu treba se privadit, dasi od kraja težko gre.

V cigaretnem oddelku se delavstvu vedno slabše godi že nekaj let sem. To je splošno znano, kakor tudi, da se število cigaretnega delavstva vedno znižuje. Stare delavke silijo v druge oddelke in k slabšemu delu. Silijo jih, da se morajo že izmognane revice trapiti liki vstopivše delavke z novim delom. Nam se zelo čudno zdi, zakaj da tako čudno postopajo s tobačnim delavstvom. Saj menda tobačni monopol ni za to tu, da liki zasebni podjetniki, izkoriščava delavstvo. Hinavščina se nam zdi, ko trde, da nimajo dela za delavke v cigaretnem oddelku. Saj vsako leto zdatno poskoči prodaja cigaret. Namestu da sprejemajo drugod k cigaretam nove delavke, naj »vplivna« in »človekoljubna« in »pravična« ter »vljudna« krajna direkcija skrbi za to, da nakaže glavno ravnateljstvo ljubljanski tobačni tvornici, naj izdela toliko cigaret, da ne bo treba preganjati delavk v cigaretnem oddelku.

Prometna zveza.

Mrtvaščine je plačati za mesec marec za sledeče smrtne slučaje: 1. Tomaž Waibl-Hohenems. 2. Rozina Walser-Dalaas. 3. Andr.

Hoigner, Ried. 4. Karolina Battistata, Trient. 5. Ferdinand Reutz, Rietz. 6. Nikolaj Wagner, Ljubljana. 7. Ana Schlick, Aigen. 8. Neža Pöschl, Raitzenhain. 9. Franc Zimmerbauer, Inzersdorf. 10. Franc Kaltenegger, Beljak. 11. Ivana Penn, Hainfeld. 12. Terezija Rausch, Gradec, j. ž. 13. Franc Gruber, St. Hipolit. — S prvim aprilom je torej plačati za 13 smrtnih slučajev po pet vinarjev, skupaj 65 vinarjev.

Umrl je včeraj zutraj dolgoletni član »Prometne zveze« g. Peter Sattler, kurjač na Južni železnici. Pogreb je danes v petek popoldne. N. v m. p.!

Glavni občni zbor prometne zveze se vrši v ponedeljek, dne 5. aprila t. l. na Dunaju. Zborovanje se vrši v V. okraju, Neubaugürtel št. 5, v Horakovi dvorani. Začetek ob 8. uri zjutraj. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Konstatiranje sklepčnosti in prebranje prezenčne liste. 3. Branje zapisnika. 4. Odobritev poslovnika občnemu zboru. 5. Poročilo predsednika o delovanju »Prometne zveze« in nasveti za prihodnost. 6. Poročilo revizorjev. 7. Volitve. 8. Imenovanje častnih članov. 9. Predlogi in vprašanja. — Vsem tistim delegatom, ki se bodo pravočasno naznanili, bo centrala poslala legitimacije. Komur se pa ni mogoče preje naznaniti, dobi legitimacijo pred zborovanjem na zborovališču. Če pa pride kak delegat že v nedeljo po dnevi na Dunaj, naj se oglasi v centralni pisarni, 15. okraj, Mariahilferstrasse 141, kjer bo tudi izvedel, kje bo v nedeljo zvečer prijateljski sestanek krščansko-socialnih železničarjev. — Za odbor »Prometne zveze«: G. Schwab, predsednik.

Dvojno lice avstrijske socialne demokracije. Kakor znano, je lansko leto socialna demokracija dobila svojega podpredsednika v avstrijski državni zbornici. Izvoljen je bil ob-socialdemokrat Pernerstorfer. Navadno so socialni demokratje hudi nasprotniki dunajskega dvora in po njih lastnem govorjenju bi se dalo sklepati, da socialni demokrat še blizu cesarskega dvora še hoditi noče, še manj pa da bi šel na dvor. Toda to velja le za »nižje« socialne demokrate, ne pa za »višje«. Podpredsednik državne zbornice, »višji« sodrug Pernerstorfer, pa se lepo napravi v frak, lak čevlje, si dene cilindar na glavo in jo mahne z drugimi podpredsedniki v cesarski dvor. Načelo: »Nikdar na dvor« je padlo. Že tu se vidi dvojno lice. — Socialni demokratje vedno trde in govore, da hočejo imeti v Avstriji delaven državni zbor. Dne 24. februarja je bilo v državni zbornici posvetovanje voditeljev strank pod vodstvom ministrskega predsednika Bienerttha. Šlo se je zato, da se izdela načrt, po katerem naj deluje državni zbor. Navzoč je bil tudi dr. Adler, vodja avstrijskih rdečih bratcev. Mesto, da bi sodeloval pri posvetovanju, je pa dr. Adler srdito napadal vladno in povedal, da bodo socialni demokratje sedaj in tudi v slučaju vojske glasovali proti rekrutni predlogi. Ta dr. Adlerjeva izjava je pa v odločnem nasprotstvu z mnenjem, ki ga zastopa na Nemškem vodja nemških socialnih demokratov in ki je, da bodo socialni demokratje v slučaju obrambe domovine doprinesli vsakoršne, tudi največje žrtve. Naši avstrijski socialni demokratje so torej za delavnost državnega zbora, so pa proti najnujnejšim državnim potrebam. Glasujejo navadno proti proračunu, a na drugi strani hočejo največ dobiti iz tega proračuna. Državi ne dovolijo dohodkov, a od nje zahtevajo izdatkov. Čudež bi se moral zgoditi, da bi kdo hotel dobiti v trgovini blaga, a plačati ga ne bi hotel nikdar. To so čudni pojmi, ki jih razumejo le socialni demokratje, ki imajo dvojno lice, a niti enega odkritosrčnega očesa.

Rudar.

Idrija. Občni zbor »Krščanskega gospodarskega društva« se je vršil dne 28. februarja v najlepšem redu. V imenu načelstva je poročal načelnik Fr. Svetličič, da je imelo načelstvo v l. 1908 trinaest sej, h katerim so bili vedno tudi ostali odbori vabljani. Pri teh sejah so se sprejemali novi zadrugniki, razpravljalo se je o nakupu in prodaji blaga, ter o drugih za napredek društva važnih zadevah. Načelnik nadzorstva Fr. Oswald je poročal, da je bilo delovanje načelstva povsem zadovoljivo. Nadzorstvo je večkrat med letom pregledalo knjige in skontriralo blagajno ter vselej našlo vse v najlepšem redu. Nato je prečital in obširno pojasnil računski zaključek za l. 1908 ter predlagal v imenu načelstva, da se čisti dobiček v znesku 9359 K 22 vin. sledeče razdeli: a) Rezervnemu zakladu se pripiše: pristopnina 48 K, dar neimenovanega 100 K in vsota 1529 K 52 vin., skupaj 1677 K 52 vin.;

b) Od popolno vplačanih deležev se dajo 5% obresti v znesku 734 K 90 vin.; c) Ostanek v znesku 6946 K 80 vin. pa se razdeli članom v blagu kot 6% dividende. Račun se je brez ugovora odobril, potrdi se pa tudi soglasno od načelstva predlagana razdelitev čistega dobička. V smislu društvenih pravil izstopijo iz načelstva: Franc Svetličič, Leopold Rejc, Ivan Paušič in Ivan Seljak, ki so bili soglasno zopet izvoljeni. V smislu pravil izstopijo iz nadzorstva: Anton Kumer, Franc Oswald, Franc Kavčič, Mihael Arko in Leopold Troha, ki so bili zopet soglasno izvoljeni. Član nadzorstva je priporočal, da bi se društveniki tudi, kadar potrebujejo take vrste blago, katero društvo nima v zalogi, vselej na društvo obrnili, ki v vsakem takem slučaju posreduje in naroča blago.

Idrija. Nikdar niso bile volitve v občinski zastop idrijski tako važne, kot bodo drugi teden, dne 26. in 27. t. m. Neovržena resnica je, da je Slovenska Ljudska Stranka v Idriji napravila konec brezvestnemu, zapravljenemu gospodarstvu v naši občini, ter povzročila, da je bil nastavljen gerent, kateri je med tem časom od c. kr. uradnika odobrene račune zadnjih deset let prerešetal ter baje našel take nerednosti, da bi bivši mestni »fotri« v resnici zaslužili poslani biti za nekaj časa na Žabjek. Delali so z našim denarjem, po domače rečeno, kakor svinja z mehomo ter natvezili na naše ramena strahovite dolgove. In kako to, boš morada vprašal cenjeni čitatelj? Saj so vendar tudi delavci v občinskem odboru, ali so tudi oni privolili v tako gospodarstvo? Žalibog da! Kar je predlagal v Ljubljano pobegli salon-socialist Tone Kristan, temu so prikimovali vsi od svetnika K, Svobode do rudarja Enceta Kobala; nihče si ni upal rdečemu idrijskemu bogu ugovarjati. Stavil pa je navadno predloge, katere so mu razni Lapajneti in notarji natvezili in kateri gotovo niso bili v korist delavstva, temveč edinele frakarji. On je že vedel zakaj! Obžalujemo svoje tovariše delavce, kateri so mu šli na lim ter vedno z njim glasovali v velikansko škodo idrijskega delavstva. Ali mislite, da je bilo Kristanu res kaj za javno knjižnico, za katero se je tako ogreval v občinskem svetu? Kaj še! Liberalni frakarji bi bili radi z napravo javne knjižnice preskrbeli zopet kake tri, v realki propadle študente z dobrimi službami ter tako zopet obremenili občino za nekaj tisočakov na leto. Kristana so takoj pridobili za to idejo, koliko se mu je obljubilo, nam ni znano, le to vemo, da za propadle študente se on rad zavzema, ker spada tudi on v njih kategorijo.

Torej volitve so pred durmi. Koga bomo delavci volili? Da liberalci združeni s socialnimi demokrati niso prav gospodarili v občinskem denarjem, nam pričajo dolgovi, ki so jih napravili. Da so liberalci najzagrizenejši nasprotniki delavcev nam dokazujeta najnovejša slučaja: tovariš Gr. Balant in tovariš Valentin Vončina. In s takimi ljudmi se druži Kristan, kot zastopnik socialnih demokratov!

Tovariši, volivci! Komur je mar, da se v bodoče drugače gospodarji z našim denarjem, da se dolgovi ustavijo, da se vedno naraščajoče doklade znižajo, naj obrne hrbet liberalcem in socialnim demokratom ter naj voli v petek može, katere bo priporočila Slovenska Ljudska Stranka.

Predilničar.

Občni zbor »Strokovnega društva ljubljanske predilnice«. V nedeljo, 14. marca, ob 10. uri dopoldne se je vršil v društveni dvorani S. K. S. Z. v »Unionu« občni zbor »Strokovnega društva ljubljanske predilnice«. Predsednik Fr. Kos pozdravi navzoče in otvori redni letni občni zbor in povdarja, da v pretečenem letu društvo ni posebno na zunaj hrupno delovalo, ampak bolj mirno in tiho na znotraj. Tajnik tovariš Alojzij Lukner je poročal o društvenem delovanju. Društvo je imelo osem odborovih sej in je priredilo dva javna društvena shoda, potem je tudi priredilo predpustno veselico, ki je prav dobro uspela. Društvu je v pretečenem letu pristopilo 48 novih članov, izstopilo jih je 32; torej šteje sedaj društvo 148 članov. Potem je prečitala blagajnikova namestnica Uršula Kremžar blagajniško poročilo. Od 1. marca 1908 do 27. februarja 1909 je bilo 7341 tedenskih doneskov po 12 vin., to je 880 K 92 v, vpisnine od 49 novih članov po 30 vinarjev je 14 kron 70 vinarjev. Čisti dobiček predpustne veselice je 234 K 88 vin. 3. oktobra se je naložen denar v »Kranjski hranilnici« vzdignil in se je naložil pri »Vzajemnem podpornem društvu v Ljubljani«. V »Kranjski hranilnici« je bilo 60 K obresti od vzdignjenega denarja, torej je bilo

vseh dohodkov 1190 K 50 v, preostanek lanskega leta v hranilnici in blagajni je bil 2292 K 71 v. Bolnikov je bilo 102, katerim se je dalo 362 K 88 v podpore. Drugih stroškov je bilo 55 K 58 v, skupaj vseh stroškov 418 K 46 v. Denarja je ostalo od vseh stroškov pretečenega leta 772 K 4 v; torej je sedaj naloženega denarja v hranilnici 3000 K in v blagajni je bilo 27. februarja 69 K 75 v. Nato je načelnik pregledovalcev računov tovariš Josip Rape izjavil, da so računi vsi v najlepšem redu, kar je vzel občni zbor z veseljem na znanje. Občni zbor so tudi posetili gospodje: Dr. Pegan, deželni odbornik; nadalje Jos. Gostinčar, državni poslanec in njegov sin Ivan Nep. Gostinčar in Mihael Moškerc. Ker pa niso imeli imenovani gospodje časa, je g. Ivan Nep. Gostinčar v imenu vseh pozdravil zborovalce in jih bodril za vstrajnost v organizaciji. Lepe besede so bile navdušeno sprejete. Potem se je vršila volitev odbora, ki se je takoj po občnem zboru konstituiral in je bil izid sledeči: Franc Kos, predsednik, Alojzij Lukner, predsednikov namestnik, Josip Rape, tajnik, Alojzij Pečnik, blagajnik, Uršula Kremžar, blagajnikova namestnica; odborniki in odbornice: Lenaršič Josip, Kovač Valentin, Rejc Nežika, Marija Eržišnik, Antonija Trček, Ivanka Marjetič, Uršula Rape. Namestniki: Ivan Poženel, Ivan Novak, Valentin Dimnik, Ivan Plestenjak, Josip Hribar. Pregledovalci računov: Valentin Černe, Cecilija Rejc in Marija Jeras. Pri raznoterostih se je sklenilo, da se da porodnicam 9 K podpore za porod, če pa katera pred porodom doma ostane ali pa po porodu, pa ne dobi za tisti čas nobene podpore, ampak samo za porod dobi, drugega pa nič. Nadalje se je sklenilo, da se da za pogreb 10 K, če kdo umrje in potem se je tudi sklenilo, da se dá tistim članom, kateri so od začetka pri društvu, če zbolijo in niso poprej še nič podpore dobili, po preteku 14 dni skozi deset tednov podpora, če so bolni, po 4 K na teden, drugim članom pa osem tednov, kakor dosedaj. Novi člani pa dobijo podporo po preteku šestih mesecev, ko so se vpisali. Nadalje se je tudi povdarjalo, da se mora vsak bolnik takoj oglasiti ko zboli, ker samo od tistega dne, ko se je kdo oglasil, čez 14 dni mu bo tekla podpora, poprej, čeravno je kdo res bolan, pa se ne oglasi, ne bo dobil podpore. To naj si člani dobro zapomnijo, da se ne bodo potem čez odbor pritoževali.

S. K. S. Z.

Duhovne vaje za delavce oziroma za moške sploh bodo, kakor so bile prejšnja leta, letos zopet enkrat, in sicer od sobote pred cvetno nedeljo do torka v velikem tednu (3.—6. aprila). Na to naše čitatelje in njih prijatelje žej zdaj prijazno opozarjamo.

Dr. Evgen Lampe v Londonu. O svojem znamenitem potovanju v London in svojih zanimivih doživljajih na tem potovanju bo prihodnji torek točno ob pol 8. uri zvečer predaval v veliki dvorani »Uniona« deželni odbornik g. dr. Evgen Lampe. Kdor pozna g. dr. E. Lampeta kot predavatelja, ta ve, da bo ta večer za občinstvo izreden užitek. »Slovenska krščansko-socialna zveza« je za to javno predavanje naročila dragocene slike ter se ni strasila velikih stroškov, da bo to predavanje res nekaj posebnega. Z ozirom na velike stroške za nove slike bo vstopnina 10 vinarjev za osebo. **Prihitite v največjem številu na to javno predavanje.** Pripeljite seboj svoje znance in prijatelje. Agitirajte!

Gorenjec.

Na Koroški Beli imeli smo od 25. svečana do 5. sušca sv. misijon, ki je bil kljub slabemu vremenu jako dobro obiskan; sv. zakramente sprejelo je približno 1200 oseb obojega spola. Ginljive besede misijonarjev so morale segati še tako trdovratnim grešnikom do srca in v srce. Med pridigami zapazilo se je tudi večkrat ihtenje posameznih, kakor tudi marsikatero solzno oko, kar je priča, kako smo bili ganjeni. Prihiteli so ljudje iz vseh bližnjih in daljnih vasi: Save, Jesenic, Potokov, Most, Javorn. Rovt in Javornika poslušat goreče oznanjevalce besede božje, ustrašili se niso približno 1 in pol metra visokega snega. Da ne pozabimo omeniti tovarniških delavcev na Javorniku, moramo priznati, da so se dali — z malimi izjemami — skoraj vsi ob času sv. misijona videti v cerkvi, dasiravno ob tako slabem vremenu telesno izmučeni. Zadnji dan so se misijonarji zelo povoljno izrazili o obisku pridig, ker niso računali na tako obilo udeležbo; toda Gorenjci smo trdni in čvrsti ljudje, ker ako se gre za branitev

resnic sv. Cerkve in pospeševanje sv. vere, smo vedno pripravljani. Nekoč se je izrazil nek dijak na c. kr. gimnaziji v Ljubljani — rodom Kropar —: »Gorenjec je največ duhovnov, Gorenjec je največ vojakov, in — Gorenjec je največ — zaprtih«; koliko se je v tem računu zmotiti balgovolil, piscu teh vrstic ni znano. — Seveda, ker vse ni za vse, tako tudi za nekatere vrste ljudi ni bil sv. misijon, ni bil to, kar je, ampak nekaka šiba božja, zabavljali so čez misijonarje, češ, da zato tako sneži, ker so oni prišli. Sicer smo pa mnenja, da: »Kakršen je panj, take bučele iz njega leté«. Ali ni mogoče že pred snežilo, kaj? Kdor si upa kaj tako neumno-nesramnega trditi, ni vreden, da se sploh kristjanom prišteva. — Dal Bog, da bi dobro vsejano seme tudi dober sad obrodilo!

Priporočamo našim rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO.

A. Lukič

Slovenska

konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

Dobroznana deželna lekarna

pri

„Mariji pomagaj“

Ljubljana, Resljeva cesta št. 1

poleg ljubljanskega mostu

Mr. Ph. Mihael Leustek

priporočai:

Antiseptična Melotišne-ustna in zobna voda	—50
Tannochinin-tinktura za lase	—50
Železnato China-vino, velika steklenica	1:20
Želodec krepčujoče vino, velika steklenica	—80
Planinski zeliščni sok, steklenica	—50
Odvajalne kroglice, škatljica	—21
Zelodčna esenca, steklenica	—10
Melousine-mazilo in milo za lica	—35

A. Žibert

Ljubljana, Prešernove ulice

priporoča

svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.

SL. OBČINSTVO SE VLJUDNO PRIPOROČA

SPECERIJSKA TRGOVINA

IVANA TONICH

TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga konfekcije za gospode in dečke kakor tudi vedno zadnje novosti za dame in deklince. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga

Solidno blago.

Zmerne cene

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del. idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga:

rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg šte. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj torej brezplačno dobi vsak človek

v lekarni Trnkóczy zraven

rotovža, lepo tiskano deset

zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno

razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 8, pritličje

lastna glavica K 354.645-15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil, kakor povečavanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika:

Fr. Seunig, Ljubljana

Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:

Kaiserin Auguste Viktoria nosi	25.000 ton
Amerika	24.000 "
President Lincoln	20.000 "
President Grant	20.000 "

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od avstrijske meje (Eger), naprej.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v konfekciji za dame

Ustanovljeno leta 1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani pri g. Jos. Černe. Podružnica Resljeva cesta št. 2 pri g. Jos. Černe. Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro. Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo izredno veliko zalogo fouratur. — Glavno zastopstvo za Kranjsko zloga strua za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramofone in igre.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini:

Janko Češnik

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Na sigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r., predsednik. podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

izvrstno marčno pivo v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša slovaška trdnica. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu zamčeno pristne čebelno-voščene sveče za cerkev, pogrebe in procesije.

voščene zvitke, izborni med-pitanec koji se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni velikosti ter poceni. — Za obila naročila se topla priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19

se najtopleje priporoča.

Blago in cene brez konkurence.

Na drobno!

A. Šarabon

Na debelo!

Glavna trgovina: Zaloška cesta 1

Ljubljana

Filijalka:

Martinova cesta 24

Velika zaloga špicerijskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov.

Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.

Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.